

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **JUDr. P.**, súdneho exekútora, so sídlom Exekútorského úradu v B., zastúpeného JUDr. Š., PhD., advokátom v B., proti odporcovi **M.**, so sídlom v B., zastúpenému Advokátskou kanceláriou B., so sídlom v B., v mene a na účet ktorej koná advokát Mgr. P., o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 10 C 41/2008, o dovolaní odporcu proti uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. októbra 2012 sp. zn. 16 Co 305/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. októbra 2012 sp. zn. 16 Co 305/2012 a uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica z 27. júna 2012 č.k. 10 C 41/2008-258 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 5. marca 2010 č.k. 10 C 41/2008-160 uložil odporcovi povinnosť odvysielat' ospravedlnenie navrhovateľovi v nasledovnom znení: „V dňoch 3. septembra 2007 a 13. decembra 2007 TV J. odvysielala vo svojej relácii Noviny reportáže s názvom Exekútor nechal zničiť auto a Čudné exekútorské praktiky, v ktorých sa uvádzalo, že exekútor spôsobil svojim protiprávnym postupom zničenie osobného motorového vozidla. Televízia J. sa ospravedlňuje súdnemu exekútorovi JUDr. P. za uvedenie

nepravdivých a zavádzajúcich údajov, nakoľko sa preukázalo, že JUDr. P. pri svojom postupe zákon neporušil a za zničenie vozidla nenesie nijakú zodpovednosť^{cc} a nahradiť mu nemajetkovú ujmu v sume 20 000 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh na náhradu nemajetkovej ujmy a návrh na náhradu škody zamietol. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že navrhovateľ ako súdny exekútor pri zabezpečení hnuťnej veci (osobného motorového vozidla) povinnej postupoval v súlade so zákonom, preto bola kritika jeho konania v uvedených reportážach neoprávnená. Odporca odvysielaním reportáží porušil svoje povinnosti (§ 16 písm. b/ a § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii, ďalej len zákon) a zverejnením hanlivých a nepravdivých informácií poškodil dobrú povesť navrhovateľa, nielen ako súkromnej osoby, ale aj ako profesionála v oblasti poskytovania exekútorských služieb. Preto vyhovel návrhu na poskytnutie satisfakcie vo forme ospravedlnenia v navrhovanom znení v plnom rozsahu (z dôvodov § 153 ods. 2 O.s.p. nemohol konkretizovať okolnosti zverejnenia ospravedlnenia, hoci je nepochybné, že by sa tak malo stať v rovnakej spravodajskej relácii a v rovnakom vysielacom čase, ako v prípade reportáží, ktoré zasiahli do osobnostných práv navrhovateľa). Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy vo forme primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal súd prvého súdu z presvedčenia, že tento právny inštitút má funkciu nielen satisfakčnú vo vzťahu k navrhovateľovi, ale aj preventívnu vo vzťahu k odporcovi a jeho budúcej činnosti. Zohľadnil, že obidve reportáže boli odvysielané v televízii s celoslovenskou pôsobnosťou, v hlavnej spravodajskej relácii dosahujúcej pomerne vysoké percento sledovanosti. V reportážach bola vážnym spôsobom spochybnená dôveryhodnosť navrhovateľa nielen pri výkone profesionálnej činnosti, ale aj ako súkromnej osoby. Vykonaným dokazovaním bolo totiž preukázané, že po odvysielaní reportáží mal navrhovateľ problémy v rodinnom a súkromnom živote, z ktorých najzávažnejšie sa prejavili v negatívnom dopade na jeho maloleté deti. Z uvedených hľadísk považoval za dôvodné aj priznanie nemajetkovej ujmy a za jej primeranú výšku 20 000 €, preto návrh vo zvyšku (navrhovateľ uplatňoval vo výške 2 000 000 Sk) zamietol. Dospel k záveru, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal existenciu predpokladov vzniku uplatňovaného nároku na náhradu škody. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., pretože ani jeden z účastníkov nemal v konaní plný úspech.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie oboch účastníkov konania rozsudkom z 10. júna 2010 sp. zn. 16 Co 115/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V plnom rozsahu sa stotožnil

s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v podrobnostiach poukázal (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Námietky odporcu týkajúce sa záveru súdu prvého stupňa, že kritizované, navrhovateľom vykonané zabezpečenie osobného motorového vozidla povinnej (S.) papučou bolo v súlade so zákonom, vyhodnotil za nedôvodné. Poukázal na to, že vozidlo nebolo vecou, ktorá nepodlieha exekúcii a spôsob, ktorý exekútor zvolil pri zabezpečení vozidla bol v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku. Námietku odporcu týkajúcu sa komunikácie účastníkov po uverejnení sporných reportáží považoval z hľadiska posúdenia zásahu odporcu do osobnostných práv navrhovateľa za irelevantné. Stotožnil sa aj so záverom prvostupňového súdu o dôvodnosti priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch a o primeranosti jej výšky. Odvolanie navrhovateľa do výroku o trovách konania vyhodnotil za nedôvodné, pretože súd prvého stupňa správne rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Konštatoval, že nesprávna formulácia výroku o trovách nemala vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia. Uviedol, že navrhovateľ v návrhu označil za odporcu (2/) aj S., voči ktorej zobral návrh späť (uznesením z 11. septembra 2009 bolo konanie proti tomuto odporcovi zastavené a navrhovateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť trovy konania v sume 2 335,69 €). Preto bol vo vzťahu k tomuto (pôvodnému) účastníkovi konania neúspešný. Navrhovateľ nebol úspešný ani v tej časti návrhu, v ktorej sa domáhal náhrady škody (zamietnutý návrh v tejto časti) ako aj vo zvyšku uplatneného nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch (uplatňoval ju vo výške 66 387,84 € a bola mu priznaná vo výške 20 000 €). Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil tak, že odporca nemal vo veci samej úspech a navrhovateľ síce úspech mal, ale náhradu trov tohto konania si neuplatnil (§ 151 ods. 1, 2 O.s.p.). Preto mu ju nepriznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 26. januára 2012 sp. zn. 7 Cdo 39/2011 dovolanie odporcu proti rozsudku krajského súdu vo veci samej ako neprípustné odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Rozsudok krajského súdu v potvrdzujúcom výroku v časti trov prvostupňového konania a rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania (na dovolanie navrhovateľa v tejto časti) zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Okresný súd Banská Bystrica (v poradí druhým rozhodnutím o trovách konania) uznesením z 27. júna 2012 č.k. 10 C 41/2008-258 účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Posudzujúc samostatne všetky tri navrhovateľom uplatnené nároky v konaní (morálne

zadosťučinenie formou ospravedlnenia, náhrada nemajetkovej ujmy v sume 66 387,84 € a náhrada škody v sume 14 714 €) konštatoval, že bol v plnom rozsahu úspešný pri uplatnenom nároku morálneho zadosťučinenia a v plnom rozsahu neúspešný pri nároku uplatnenom titulom náhrady škody. Pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bol navrhovateľ úspešný len čiastočne – v rozsahu necelej tretiny (20 000 €). Z toho vyplýva, že navrhovateľ bol v konaní viac neúspešný ako úspešný, lebo úspech prvého nároku anuluje neúspech tretieho nároku a pri druhom nároku bol úspešný len v rozsahu necelej tretiny (z uplatnenej sumy 66 387,84 € mu bola priznaná suma 20 000 €). Preto súd o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici (v poradí druhým rozhodnutím o trovách konania) na odvolanie navrhovateľa uznesením z 25. októbra 2012 sp. zn. 16 Co 305/2012 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal pritom na nerešpektovanie právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky a aj na nesprávnu formuláciu výroku o trovách konania, nezodpovedajúcu aplikácii ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. prvostupňovým súdom.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie odporca. Navrhol uznesenie odvolacieho súdu ako aj uznesenie prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu. Namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) spočívajúce v porušení predpisov o doručovaní. To tým, že prvostupňové rozhodnutie ako aj odvolanie navrhovateľa voči tomuto rozhodnutiu nebolo právnomu zástupcovi riadne doručené, zaslané na nesprávnu adresu Advokátskej kancelárie na R., kde je zriadený P.O.BOX, ktorého obsah je zriedkavo kontrolovaný. Na tejto adrese právny zástupca sídlil do 22. septembra 2009 a zo všetkých písomností zasielaných súdu odo dňa zmeny sídla vyplýva súčasná adresa sídla na D.. Účinky fikcie doručenia v zmysle § 48 ods. 2 O.s.p. možno spájať len pri tých zásielkach, na ktorých je uvádzaná riadna adresa prijímateľa, podľa jeho zápisu v príslušnej evidencii, čo v uvedenom konaní dodržané nebolo. Teda ak nebola písomnosť doručená správne, podľa predpisov upravujúcich tento úkon, má to priamo za následok vadnosť, nezákonnosť doručenia, s ktorou vadou sú spojené závažné procesnoprávne účinky. Ak došlo k vadnému doručeniu rozhodnutia, nemôže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť. Len riadne a právnym predpisom vyhovujúce doručenie súdneho rozhodnutia má ten dôsledok, že odvolacia lehota začne plynúť osobe, ktorej je doručované. Nedoručenie

vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces.

Navrhovateľ sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 242a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie odporcu je prípustné.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa výslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1, 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko dovolaním odporcu je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z rozhodnutí, ktoré je taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutie, kde dovolanie nie je prípustné,

je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľa z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania odporcu smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania odporcu Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne skúmal, či postupom súdov nedošlo k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom (§ 237 písm. O.s.p.).

Odporca namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom postupom súdov nižšieho stupňa (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že uznesenie prvostupňového súdu a odvolanie navrhovateľa proti nemu bolo doručované jeho právnomu zástupcovi na nesprávnu adresu, nekorešpondujúcu s adresou uvedenou v obchodnom registri. Preto takéto doručovanie nemohlo mať následky tzv. fikcie doručenia. Dôsledkom takejto procesnej vady je vecná nesprávnosť rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je daná už tým, že dovolateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté touto vadou, ale len vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t.j. že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa (resp. nebola odstránená) v rozhodnutí (v postupe) odvolacieho súdu.

Z obsahu spisu vyplýva, že právny zástupca odporcu - Advokátska kancelária B. má od 23. septembra 2009 sídlo v B. (výpis z obchodného registra č.l. 119 a pripojeného aj k dovolaniu, č.l. 242 spisu). Túto adresu právny zástupca uvádzal vo všetkých následných podaniach adresovaných a doručených súdu. Takúto adresu sídla právneho zástupcu odporcu napokon uviedol aj v záhlaví svojho rozhodnutia tak okresný ako aj krajský súd (č.l. 258, č.l. 274 spisu). Napriek tomu však tak rozhodnutie prvostupňového súdu ako aj odvolanie, ktoré podal proti uzneseniu okresného súdu z 27. júna 2012 navrhovateľ (č.l. 262), bolo doručované zástupcovi odporcu na adresu R. (č.l. 261a, č.l. 271), na ktorej mal sídlo len do 22. septembra 2009. Pri doručení tohto rozhodnutia a odvolania potom súd vychádzal z tzv. fikcie doručenia v zmysle § 48 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak nie je možné doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručенú a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie.

Z uvedených skutočností je zrejmé, že doručovanie prvostupňového uznesenia ako aj odvolania navrhovateľa realizované na nesprávnu adresu zástupcu odporcu t.j. na adresu R., namiesto správnej adresy uvedenej v obchodnom registri a súdu známej z obsahu spisu, t.j. adresy D. nemôže mať za následok ich doručenie v súlade s citovaným ustanovením § 48 ods. 2 O.s.p. Z toho vyplýva, že zástupcovi odporcu nebolo uznesenie prvostupňového súdu ako ani odvolanie navrhovateľa doručené, ktorý nedostatok odvolací súd neodstránil.

Podľa § 168 ods. 2 uznesenie súd doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť.

Podľa § 209a ods. 1 O.s.p. ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete, doručí súd prvého stupňa bezodkladne odvolanie ostatným účastníkom konania,

a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov, aby sa k odvolaniu vyjadrili.

Postup súdu prvého stupňa tým, že uznesenie, ktorým rozhodol o trovách konania, a odvolanie navrhovateľa proti nemu doručoval na adresu sídla zástupcu odporcu neuvedenú v obchodnom registri (od 23. septembra 2009), z ktorého dôvodu ich nemožno považovať za doručené, ako aj postupom odvolacieho súdu, ktorý porušenie povinnosti vyplývajúcej z citovaných ustanovení neodstránil, malo za následok odňatie možnosti odporcovi konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Ak totiž odvolací súd rozhodol o odvolaní bez toho, aby bolo tak uznesenie prvostupňového súdu (proti ktorému bolo podané odvolanie) ako aj odvolanie doručené protistrane v konaní (v danej veci odporcovi), porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a slobôd (pozri napr. III. ÚS 199/08).

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že konania a rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu sú zaťažené vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ale aj rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa (o trovách konania) zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.

V Bratislave 8. novembra 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová